

Economie-Moderne talen 3de graad

De studierichting Economie-Moderne talen 3de graad

1. De studierichting in de matrix

Graad	3de graad
Finaliteit	D-finaliteit
Domein	Domeinoverschrijdend
Samenstelling	MD + SMD

2. Korte beschrijving van de studierichting

Economie-moderne talen is een sterk theoretische studierichting in de doorstroomfinaliteit. Ze combineert een brede algemene vorming met een uitgebreid pakket economie en moderne talen. Leerlingen verwerven inzicht in macro- en micro-economische aspecten en de werking van ondernemingen. Ze leren logisch en kritisch te denken om economische concepten en hun onderlinge verbanden te begrijpen. Bovendien gebruiken ze wiskundige concepten om economische problemen op te lossen. Daarnaast verdiepen ze hun communicatievaardigheden in het Duits, Engels, Frans en Nederlands. De studierichting daagt hen ook uit op het vlak van verschillende componenten van het wetenschapsdomein moderne talen.

3. Leerlingenprofiel

Leerlingen Economie-moderne talen tonen voor het geheel van de vorming inzicht in complexe leerinhouden, leggen vlot verbanden tussen leerinhouden en kunnen logisch redeneren. Ze verwerven complexere leerinhouden in een beperkt tijdsbestek.

Via logisch en kritisch redeneren en vanuit concrete maatschappelijke contexten doorgronden ze (bedrijfs)economische concepten en hun onderlinge verbanden. Ze zetten wiskundige vaardigheden in, hanteren wiskundig abstracte concepten en gebruiken ze bij het oplossen van problemen.

Ze zijn verbaal-linguïstisch sterk en hebben een sterk taalgevoel. Ze kunnen taal op een abstracte manier analyseren en op een gestructureerde manier met talen omgaan. Ze drukken zich graag vlot en gepast uit in verschillende moderne talen en zijn nieuwsgierig naar andere culturen. Ze weten hoe taal als systeem werkt en zijn geboeid door literatuur en een analytische benadering van literaire teksten. Ze hanteren talige en literaire concepten op een abstracte manier.

4. Specifiek voor de studierichting

- Analyse van macro- en micro-economische concepten
- Aspecten van financiering en fiscaal recht
- Accounting en analyse van de jaarrekening

- Uitbreiding voor wiskunde: functieleer/analyse (uitbreiding functietypes, vergelijkingen en ongelijkheden, afgeleiden en integralen), matrices, hypothesetoetsen
- Uitgebreid pakket moderne talen: Engels, Frans, Nederlands: taalsystematiek, taalverwerving en taalontwikkeling, taalvariatie, communicatieve vaardigheden en literatuur
- Duits

4.1 Nederlands

Dit overzicht geeft de verschillen aan tussen het leerplan B+S voor deze studierichting en het basisleerplan voor de aanverwante domeingebonden studierichtingen en het leerplan B+ voor o.a. Economie-Wiskunde.

	Basisleerplan	B+	B+S
Communicatie en informatie	Een geschreven tekst schriftelijk samenvatten	Een geschreven tekst schriftelijk samenvatten	Mondelinge en schriftelijke teksten samenvatten
Literatuur	Literatuuranalyse	Literatuuranalyse, meer literaire concepten en teksten met een grotere gelaagdheid	Literatuuranalyse, extra literaire concepten en teksten met een grotere gelaagdheid
			Evolutie van literatuur en de plaats die ze inneemt in de maatschappij
Identiteit in diversiteit			+ Aspecten van talige diversiteit
			+ Taalverwerving en taalontwikkeling
Taalsysteem	Inzicht in taalsysteem toepassen	Kenmerken van taalsysteem benoemen en inzicht toepassen	Kenmerken van taalsysteem benoemen en inzicht toepassen
			Taal- en redkundige analyse van zinnen
			relatie tussen taalgevoel, taalnorm en taalwerkelijkheid
			registergevoeligheid van fonologische, morfologische, syntactische, semantische en lexicale aspecten
			gelijkenissen en verschillen tussen talen

4.2 Engels en Frans

Dit overzicht geeft de verschillen aan tussen het leerplan B+S voor deze studierichting en het basisleerplan voor de aanverwante domeingebonden studierichtingen en het leerplan B+ voor o.a. Economie-wiskunde.

	Basisleerplan	B+	B+S
Communicatie: receptie, productie en interactie	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1)	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1+) Receptie: langere teksten, wetenschappelijke teksten [E] Productie en interactie: complexere zinsbouw en tekststructuur, langere teksten	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1+) Receptie: langere teksten, wetenschappelijke teksten [E] Productie en interactie: complexere zinsbouw en tekststructuur, langere teksten
			Samenvatten
Literatuur			+Literatuuranalyse

			+Interactie over de relevantie van literaire teksten voor de samenleving
Taalstelsel	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1)	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1+) + participe présent [F], conditionnel passé [F], ce qui, ce que, ce dont [F], future perfect [E], hypothese (irrealis) [E,F]	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1+) + participe présent [F], conditionnel passé [F], ce qui, ce que, ce dont [F], future perfect [E], hypothese (irrealis) [E,F]
			Taal- en redkundige analyse van zinnen en woordvorming Gelijkenissen en verschillen tussen talen

4.3 Geschiedenis

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan voor de aanverwante domeingebonden studierichtingen en het leerplan B+ voor deze studierichting.

	Basisleerplan	B+
Historische vraagstelling	Identificeren van een historische vraag.	Beoordeling van de onderzoekbaarheid van een historische vraag. Formuleren van een onderzoekbare historische vraag.
Bronnenonderzoek	Criteria : betrouwbaarheid en bruikbaarheid	Criteria : betrouwbaarheid, bruikbaarheid en representativiteit.
	-	Verklaring voor verschillen tussen twee historische bronnen over hetzelfde onderwerp.
Historische beeldvorming	-	Verklaring voor verschillen bij historische beeldvorming over hetzelfde onderwerp.
Relatie verleden, heden en toekomst	-	Gelijkenissen en verschillen tussen actuele en historische fenomenen uit de bestudeerde periodes.

4.4 Wiskunde

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan Wiskunde, het leerplan Wiskunde B+S (o.a. voor Economie-moderne talen en Bedrijfswetenschappen) en het leerplan Wiskunde B+S'' (o.a. voor Economie-wiskunde).

	Basisleerplan	B+S (o.a. Economie-moderne talen en Bedrijfswetenschappen)	B+S'' (o.a. Economie-wiskunde)
Problemen oplossen en wiskundig redeneren	Wiskundige redeneringen beargumenteren	Wiskundige redeneringen beargumenteren	+ Uitspraken bewijzen met bewijstechnieken
Meetkunde			Analytische meetkunde in de ruimte
Analyse	Grafisch onderzoek van functies, incl. vergelijkingen grafisch oplossen	+ Ongelijkheden grafisch oplossen	+ Inverteerbare functies en inverse
	Exponentiële functies	+ Exponentiële vergelijkingen en logaritmische functies	+ Logaritmische vergelijkingen
	Goniometrische functies:	+ Vergelijkingen $\sin(ax+b)=c$	+ Cosinus- en tangensfunctie,

	algemene sinusfuncties		goniometrische vergelijkingen
		Veelterm-, rationale en irrationale functies	+ Vergelijkingen oplossen
	Concepten afgeleiden	+ Afgeleiden van veelterm-, rationale, exponentiële en logaritmische functies	+ Limieten van functies en afgeleiden van goniometrische en irrationale functies
		Integralen van veeltermfuncties	Integralen van verschillende functietypes met integratiemethodes
Algebra		Matrices	+ Rang, inverse en determinanten
			Complexe getallen
			Algebraïsche structuur
Discrete wiskunde	Rekenkundige en meetkundige rijen	Rekenkundige en meetkundige rijen	+ Limieten van rijen
			Telproblemen
Data en onzekerheid	Normale verdeling	+ Hypothesetoetsen	+ Binomiale verdeling

5. De modellessentabel

Algemene vorming	III,1	III,2	Specifieke vorming	III,1	III,2
Godsdienst	2	2	Duits	2	2
Aardrijkskunde	1	1	Economie	4	4
Geschiedenis (B+)	2	2	Engels B+S	3	2
Lichamelijke opvoeding	2	2	Literaire analyse en taalkunde		
Natuurwetenschappen	2	1	Frans B+S	3	4
			Literaire analyse en taalkunde		
			Nederlands B+S	4	4
			Wiskunde B+S	3	4
Onderliggend aan algemene en specifieke vorming				III,1	III,2
Realisatie leerplandoelen GFL en LP Financieel-economische vorming				1*	1*

* De leerplandoelen van het GFL en van het leerplan Financieel-economische vorming kunnen worden gerealiseerd via schooleigen projecten, door een of meer leerplandoelen te integreren in vakken van de algemene of de specifieke vorming of door een aantal leerplandoelen samen onder de vorm van een vak aan te bieden (zoals Artistieke vorming/Esthetica, Mens & samenleving), of door een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het is geenszins de bedoeling om het GFL als één afzonderlijk vak te realiseren. Dergelijke benadering zou voorbijgaan aan het gemeenschappelijk en funderend karakter van het leerplan. De tijd die voor het GFL en het LP FEV in de modellessentabel wordt voorzien, heeft tot doel duidelijk te maken dat ook voor de realisatie van die leerplannen onderwijstijd nodig is. Afhankelijk van de keuzes die een school maakt, zal het voorziene lesuur in de schooleigen lessentabel een eigen invulling krijgen.

Suggesties complementair gedeelte °	3	3
Esthetica		
Filosofie		
Mens & samenleving		
Schooleigen keuzes:		
- Een vak van de algemene vorming van de studierichting		
- Een vak van de specifieke vorming van de studierichting: Duits, Engels, Frans, Wiskunde ...		
- Schooleigen curriculum		
...		

° Indien de school ervoor kiest om verplichte leerplandoelen aan te bieden in een of meer lesuren van het complementair gedeelte, dan maken die lesuren samen met de relevante lesuren van de algemene of de specifieke vorming voorwerp uit van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk m.b.t. die leerplandoelen door de onderwijsinspectie.

Totaal algemene en specifieke vorming	32	32
De modellessentabel geeft door middel van een richtcijfer aan hoeveel onderwijstijd doorgaans nodig is om de verplichte leerplandoelen met voldoende diepgang te kunnen realiseren. Afhankelijk van de eigen specifieke context kan de school zelf keuzes maken en meer of minder lesuren aan een bepaald vak spenderen.		
- Wanneer eenzelfde leerplan van de specifieke vorming in dezelfde finaliteit voor meerdere studierichtingen geldt, dan wordt het vak in eenzelfde kleur gearceerd.		
- In de D-finaliteit geldt voor een aantal vakken bovenop de minimumdoelen basisvorming en ter versterking van de basisvorming een beperkt aantal specifieke minimumdoelen. In dat geval vind je bij de vakbenaming de toevoeging (B+).		

6. Het leerplan Economie

6.1 Krachtlijnen

- De economie als systeem
- Markten en prijzen
- De rol van de overheid
- Reflecteren over economische modellen en duurzame economische ontwikkeling
- De doelstellingen van een onderneming
- Functionele managementdomeinen verkennen

6.2 Opbouw

- Economie
  - De economie als systeem
  - De werking van markten en allocatieve rol van de overheid
  - Inkomensongelijkheid en herverdeling
  - Internationale economie
  - Economische groei en conjunctuur
- De doelstellingen en werking van een onderneming
  - De essentie van duurzaam ondernemen
  - Accounting
  - Financieel beleid
- Onderzoekskompetentie

7. Infrastructuur

Cf. algemene vorming

Vergelijking met aanverwante studierichtingen in de 3de graad

Economie-moderne talen	Economie-wiskunde	Bedrijfswetenschappen
Leerplan B+S voor Nederlands, Engels, Frans Leerplan B+ voor Geschiedenis	Leerplan B+ voor Nederlands, Engels, Frans en Geschiedenis	Basisleerplan voor Nederlands, Engels, Frans en Geschiedenis
Economie: <ul style="list-style-type: none"> • De economie als systeem • Prijsvorming in diverse markt vormen • Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling • Internationale economie • Economische groei en conjunctuur Bedrijfswetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> • De essentie van duurzaam ondernemen • Financieringsvormen • Accounting en analyse van de jaarrekening • Aspecten van fiscaal recht 	Economie: <ul style="list-style-type: none"> • De economie als systeem • Prijsvorming in diverse markt vormen • Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling • Internationale economie • Economische groei en conjunctuur Bedrijfswetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> • De essentie van duurzaam ondernemen • Financieringsvormen • Accounting en analyse van de jaarrekening • Aspecten van fiscaal recht 	Economie: <ul style="list-style-type: none"> • De economie als systeem • Prijsvorming in diverse markt vormen • Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling • Internationale economie • Economische groei en conjunctuur Bedrijfswetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> • De essentie van duurzaam ondernemen • Financieringsvormen • Accounting en analyse van de jaarrekening

		<ul style="list-style-type: none"> • Aspecten van fiscaal recht Uitbreiding bedrijfswetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> • Aspecten van sociaal recht • Kostprijsberekening • Aspecten van andere functionele managementdomeinen: HRM, supply chain management • Ontwikkelen van een ondernemingsconcept
Uitbreiding voor wiskunde	Sterke uitbreiding voor wiskunde	Uitbreiding voor wiskunde
	Informaticawetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> • Algoritmen en programmeren 	Informaticawetenschappen: <ul style="list-style-type: none"> • Informatie- en databeheer
Duits		

Specifieke minimumdoelen 3de graad

De studierichting is inhoudelijk verwant met de volgende studierichtingen in de 3de graad D-finaliteit:

- Economie-wiskunde;
- Bedrijfswetenschappen.

Bedrijfswetenschappen	Economie-moderne talen	Economie-wiskunde
Algemene doorstroomcompetenties		
Generieke doorstroomcompetenties		
	Historisch bewustzijn: uitbreiding	
Moderne talen		
	Taalwetenschappen: - algemene aspecten m.b.t. taalsystematiek - sociolinguïstiek m.i.v. interculturele aspecten - taalverwerving en taalontwikkeling	
	Nederlands: - taalsystematiek - literatuur - communicatieve vaardigheden: mondelinge teksten samenvatten Inclusief algemene uitbreiding	Nederlands: algemene uitbreiding
	Engels en Frans - communicatieve vaardigheden: teksten samenvatten - taalsystematiek - literatuur Inclusief algemene uitbreiding	Engels en Frans: algemene uitbreiding
	Duits: - communicatieve vaardigheden - taalsystematiek - literatuurbeleving	
Wiskunde		
Uitgebreide wiskunde i.f.v. economie		Gevorderde wiskunde
Informaticawetenschappen		
		Algoritmen en programmeren

Informatie- en databeheer		
Economie		
Uitgebreide algemene economie		
Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht	Bedrijfswetenschappen en recht	

Doorstroomprofiel na de 3de graad

Bedrijfswetenschappen	Economie-moderne-talen	Economie-wiskunde
	<i>Geesteswetenschappen</i> Taal- en Letterkunde, Toegepaste taalkunde, Gecombineerde studiegebieden (Afrikaanse talen en culturen, Oost-Europese talen en culturen, Oosterse talen en culturen, Taal- en regiostudies)	
		<i>Natuurwetenschappen</i> Architectuur, Industriële wetenschappen en Technologie, Productontwikkeling, Toegepaste wetenschappen/ Architectuur, gecombineerde studiegebieden (digital design), Industriële wetenschappen en Technologie Wetenschappen (Computerwetenschappen, Fysica, Fysica en sterrenkunde, Informatica en Wiskunde)
<i>Sociale wetenschappen</i> Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen) / Onderwijs	<i>Sociale wetenschappen</i> Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen)	<i>Sociale wetenschappen</i> Economische en Toegepaste economische wetenschappen, Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen, Verkeerskunde / Onderwijs Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen)

Het doorstroomprofiel maakt een koppeling met de meest logische vervolgopleidingen per studierichting en ondersteunt zo de selectie van bepaalde wetenschapsdomeinen waarvoor specifieke minimumdoelen werden ontwikkeld. Het is in de eerste plaats een werkdocument voor het ontwikkelproces van de specifieke minimumdoelen. *Het doorstroomprofiel heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken.*

Bij het vastleggen van de doorstroomprofielen zijn in de eerste plaats hele studiegebieden geselecteerd. Wanneer binnen een bepaald studiegebied enkel een selectie van opleidingen relevant is, dan staat die selectie tussen haakjes na het studiegebied opgesomd.

De studiegebieden zijn gebundeld op basis van inhoudelijke samenhang. Een schuine streep binnen een cluster (/) verduidelijkt of het gaat om academische of professionele bacheloropleidingen: links van de schuine streep staan de academische bacheloropleidingen en rechts ervan de professionele bacheloropleidingen.